

EXTRAS

din stenograma ședinței Senatului din 23 martie 2022

Doamna Silvia-Monica Dinică:

Mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Stimați colegi,

Titlul declarației mele politice de astăzi: „Ecografia egalității de șanse în educație: de la marginalizare și excluziune, la eșecul unei societăți”.

În 2020, șase elevi români au obținut medalii la Olimpiada Internațională de Matematică, România urcând astfel pe locul al cincisprezecelea în clasamentul pe națiuni și pe locul al cincilea în Uniunea Europeană. În 2021, Olimpiada Internațională de Chimie ne-a mai adus încă patru medalii, dintre care trei de aur.

În același timp, statisticile publicate de Eurostat în 2021 trag un semnal de alarmă. România este statul membru cu cel mai mare nivel al riscului de sărăcie sau excluziune socială în rândul copiilor, undeva peste 35%.

România este țara abandonului școlar cronic, având una dintre cele mai ridicate rate de abandon școlar prematur, procentaj ce ne plasează țara pe locul al treilea în rândul statelor membre – 15,6%. În România, un copil din doi este afectat de analfabetism funcțional. Tot România este și țara în care trăiesc 23% dintre mamele sub 18 ani din Uniunea Europeană. Suntem astfel statul cu cel mai mare număr de mame minore. Punctele de vedere ale autorităților reiterează faptul că „există cazuri punctuale de mame minore”, dar „în niciun caz nu vorbim despre un fenomen”.

Potrivit datelor publicate de Institutul Național de Statistică pentru anul 2019, aproape 10% din totalul nașterilor înregistrate în România a provenit din rândul adolescentelor. În cifre absolute, vorbim despre 700 de nașteri la minore sub 15 ani și de 16 831 de nașteri la adolescentele cu vârste între 15 și 19 ani. Oare „în niciun caz nu vorbim despre un fenomen”?!

Ignorarea acestei probleme face ca sute de tinere să renunțe anual la școală din cauza sarcinii, multe din ele fără a finaliza măcar ciclul gimnazial. Cauzele sunt multiple, începând cu stigmatizarea la care sunt supuse de către colegi, respectiv cadre didactice și terminând cu marginalizarea și excluziunea de către propria familie. În multe cazuri, aceste tinere rămân fără adăpost și, implicit, fără posibilitatea de a continua să meargă la școală.

Nu avem programe dedicate acestei probleme, iar măsurile de protecție socială a minorelor

gravide sunt aproape inexistente. Au fost raportate cazuri de fete exmatriculate, mutate la altă școală sau care s-au ales, abuziv, cu nota scăzută la purtare, în ciuda faptului că legea îi permite unei eleve însărcinate să-și continue cursurile la zi sau să opteze pentru școlarizarea la domiciliu în cazul unor probleme medicale cauzate de sarcină. Niciun director de școală nu are dreptul să exmatriculeze sau să transfere o elevă la altă instituție din cauza sarcinii. Realitatea confirmă însă că atât tinerele, cât și părinții acestora nu își cunosc drepturile.

Nu avem programe de continuare a educației care să se adreseze tinerelor aflate în această situație. Nu există o preocupare din partea instituțiilor statului pentru integrarea socio-educatională a acestor tinere. Avem portretizată o lipsă acută a strategiilor guvernamentale preventive. În lipsa acestora, mamele minore, mai ales cele care vin din familii cu istoric social și educațional precar, sunt predispuse la eșec școlar.

Părăsirea timpurie a școlii reflectă, practic, incapacitatea sistemului de readucere la școală a copiilor. Prejudecățile societății noastre au devenit inamicul educației și vectorul marginalizării și al excluziunii sociale. Situațiile din ziua de azi se vor reflecta în problemele societății noastre de mâine. Majoritatea acestor tinere nu vor fi niciodată integrate în forța de muncă activă și nu vor lua parte la dezvoltarea economică a României. În prezent, 74% dintre mamele adolescente din România afirmă că principala sursă de venit a familiei este alocația copilului.

Pandemia a îngreunat accesul la educație și la servicii medicale, crescând astfel acest risc. Depinde de noi dacă în era post-COVID vom rămâne o țară a șanselor inegale în educație și dacă prin ignoranță și nepăsare vom continua să privăm aceste tinere de educație, să le marginalizăm și să le condamnăm la excluziune și la o lipsă acută de oportunități de dezvoltare și de integrare în societate.

Silvia Dinică, senator Circumscripția nr.42 București